

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ІНТЕРНАТУРИ: ПРИНЦИПИ ТА ТИПИ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ГРУПА:

Лотиш Надія Григорівна

кандидат медичних наук, доцентка,
кафедра педіатрії

Одеський національний медичний університет, Україна

Кравченко Тетяна Юріївна

кандидат медичних наук, доцентка,
кафедра педіатрії

Одеський національний медичний університет, Україна

Папінко Роман Мар'янович

кандидат медичних наук, доцент,
кафедра педіатрії

Одеський національний медичний університет, Україна

Браткова Любов Бориславівна

асистентка,
кафедра педіатрії

Одеський національний медичний університет, Україна

Федін Максим Володимирович

кандидат медичних наук, доцент
кафедра педіатрії

Одеський національний медичний університет, Україна

У сучасному світі науки і техніки використання інтерактивних технологій у медичній освіті набуває все більшої важливості. Визначення інтерактивних методів навчання не тільки допомагає розуміти їх сутність, але й відкриває шляхи для вдосконалення навчального процесу та підвищення якості медичної підготовки майбутніх лікарів. Сучасний освітній процес передбачає інтенсивну розумову діяльність особистості, саме активну її участь, тому чисте подання теорії, можливо, з елементами демонстрації самі по собі ніколи не сприятимуть напрацюванню справжніх стійких знань. Це може бути досягнуто тільки з використанням активного (інтерактивного) навчання [1,4]. Інтерактивні технології у медичній освіті – це використання спеціалізованих засобів та методів, які залучають інтернів до активної участі у навчальному процесі, створюючи можливості для обміну інформацією, співпраці та взаємодії між учасниками. Це можуть бути віртуальні клінічні сценарії, інтерактивні відеоуроки, мультимедійні презентації, симуляційні тренажери та багато інших сучасних інноваційних методів для щоденного застосування [2].

Одним з ключових елементів інтерактивних технологій у медичній освіті є активна участь інтернів у навчальному процесі. Замість пасивного сприймання інформації, вони мають можливість самостійно вивчати матеріал, взаємодіяти з викладачами та поміж собою, а також виконувати практичні завдання, що сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу та розвитку професійних навичок/компетентностей. Крім того, інтерактивні технології стимулюють ініціативну дискусію, сприяють обміну думками та досвідом між учасниками, що позитивно впливає щодо розвитку клінічного мислення та аналітичних здібностей; допомагають створити реалістичне навчальне середовище, що відтворює ситуації, з якими майбутні лікарі можуть зіткнутися у своїй практиці [14]. Впровадження інтерактивних технологій у медичній освіті відображає їхню ключову роль у вдосконаленні навчального процесу та підготовці майбутніх медичних кадрів; дозволяє створити ефективну, інноваційну та цікаву освітню платформу, яка відповідає сучасним вимогам медичної практики і сприяє підвищенню якості медичної допомоги [3,13].

Інтерактивні технології стали невід'ємною частиною сучасної медичної освіти, які відіграють ключову роль у підготовці майбутніх лікарів. Розуміння теоретичних аспектів цих технологій дозволяє краще оцінити їхній вплив на процес навчання та використовувати їх ефективно для досягнення найкращих результатів [9,10,11]. Розглянемо основні теоретичні аспекти.

По-перше, зазначимо, що інтерактивні технології, а саме в медичній освіті, базуються на концепції активного навчання, яка передбачає продуктивну участь інтернів у процесі засвоєння знань. Одночасно з використанням традиційної передачі інформації у вигляді лекцій та презентацій, інтерактивні методи стимулюють інтернів до самостійного вивчення, розуміння матеріалу, вирішення завдань та співпраці з колегами [16].

По-друге, відмітимо, що інтерактивні методи сприяють розвитку клінічного мислення та аналітичних здібностей у інтернів. Вони ставлять перед ними завдання, які потребують аналізу, оцінки та синтезу інформації, прийняття рішень та обґрунтування власних поглядів і призводять до формування високого рівня професійної компетентності.

По-третє, зафіксуємо, що інтерактивні технології покликані забезпечити індивідуалізований підхід до навчання; дозволити інтернам вибирати свій темп та спосіб засвоєння матеріалу, який вивчається, враховуючи їхні персональні особливості, здатності та потреби, щоб забезпечити ефективніше вивчення та розуміння навчального матеріалу.

Зазначені теоретичні аспекти інтерактивних технологій підтверджують їх важливість та ефективність у медичній освіті. Розуміння цих аспектів допомагає впроваджувати інтерактивні методи навчання з максимальною користю для інтернів, сприяючи їхньому професійному розвитку та підготовці до майбутньої медичної практики.

Інтерактивне навчання – це сучасний підхід до освіти, який відрізняється від традиційного пасивного навчання, де викладач просто передає інформацію, оскільки він ставить перед собою завдання спонукати інтернів до думки, аналізу та самостійного вирішення проблем.

Серед основних принципів інтерактивного навчання необхідно визначити наступні:

- активна участь інтернів (один з головних принципів інтерактивного навчання) – залучення інтернів до навчального процесу. Замість того, щоб

прослуховувати лекції, інтерни беруть участь у діалозі, обговореннях, вирішенні ситуаційних задач, тестових завдань (типових, атипових) та виконанні практичних навичок/компетентностей [16];

- колективна робота – інтерактивне навчання сприяє розвитку співпраці та колективної роботи; інтерни працюють у групах, обмінюючись думками, ідеями та досвідом, що допомагає збагатити їхнє розуміння предмету та розвинути комунікативні навички;

- вирішення проблем – інтерактивне навчання спонукає інтернів до клінічного мислення та аналізу; перед ними поставлені ситуації, які вимагають розгляду різних аспектів проблеми, виявлення причин та розробки стратегій вирішення;

- залежність від інтернів – в інтерактивному навчанні інтерни відіграють ініціативну роль у формуванні та керуванні своїм власним навчанням; мають можливість самостійно вибирати різноманітні методи навчання щодо дисципліни, визначати свої цілі та обирати пошукові шляхи до їх досягнення;

- навчання в дії – інтерактивні методи сприяють навчанню в контексті реальних ситуацій. Інтерни залучаються до практичних вправ та тренінгів, рольових ігор та симуляцій наживо, що дозволяє їм застосовувати свої теоретичні знання і навички у real clinical case (реальний клінічний випадок).

Узагальнюючи вищезазначені основні принципи інтерактивного навчання, які базуються на активній участі інтернів, колективній роботі, вирішенні проблем, залежності від інтернів та навчанні в дії і сприяють поглибленню розуміння предмету, розвитку клінічного мислення та підготовці інтернів до реальних викликів медичної практики [5,6].

Інтерактивні технології дозволяють інтернам активно залучатися до навчання та отримувати практичні навички/компетентності, необхідні для успішної медичної практики. Серед основних типів інтерактивних методів, які використовуються в медичному закладі відзначимо наступні:

- симуляційні тренажери – новітні технології, що дозволяють інтернам відтворювати різноманітні клінічні та лабораторно-інструментальні сценарії та проводити процедури, відображати різні аспекти практики, включаючи неонатологічні та педіатричні втручання; опанування навиками при наданні невідкладної медичної допомоги дітям, в тому числі і реанімаційних, які можуть зустрітися в реальній медичній практичній діяльності майбутніх лікарів;

- віртуальні клінічні сценарії – технології, які передбачають інтернам взаємодіяти з віртуальними пацієнтами та проводити обстеження, діагностику та лікування на сучасному рівні за допомогою комп'ютерних програм; дозволяють майбутнім лікарям отримувати практичний досвід без ризику для пацієнтів;

- мультимедійні презентації – технології, що дають змогу використовувати відео, аудіо та графіку для навчання різних аспектів медичної науки та включати в себе інтерактивні елементи, такі як тестування, графічні ілюстрації, аналіз лабораторних показників, що допомагають інтернам краще засвоювати матеріал;

- моделювання клінічних випадків – технології, які дають можливість інтернам відтворювати реальні клінічні ситуації, призначати обстеження, лікування та обґрунтовувати діагноз; розвивати навички вирішення проблем та прийняття рішень у реальних умовах [15,17].

Використання перелічених типів інтерактивних технологій у медичній освіті є запорукою інтернам отримувати орієнтовно-практичний досвід та розвивати навички/компетентності, які необхідні для успішної медичної практики, сприяє персоналізованому навчанню та створює реалістичне, стимулююче та захопливе

навчальне середовище, яке безпосередньо допомагає інтернам щодо розвитку професійних навичок і підготуватися до різних викликів медичної практики сьогодення [8,11,12].

Такий педагогічний підхід на клінічних кафедрах (зокрема на кафедрі педіатрії) медичних закладів до навчання не лише підготовлює інтернів до викликів майбутньої практики, але й підвищує якість медичної допомоги, яку вони надають своїм пацієнтам.

Теоретичні аспекти інтерактивних технологій в навчальному процесі інтернатури виявляються надзвичайно важливими для підготовки майбутніх медичних фахівців. Розглянуті принципи та типи інтерактивних технологій в медичній освіті демонструють, що їхня ефективність базується на активній участі інтернів у навчальному процесі, залученні до розв'язання практичних завдань, сприянні розвитку клінічного мислення та формуванні практичних навичок/компетентностей [5,6].

Висновки. Враховуючи змінність вимог сучасної медичної освіти, вивчення теоретичних аспектів інтерактивних технологій, використання їх в навчальному процесі в інтернатури є важливим кроком у розвитку сучасної медичної освіти та стає не лише актуальним, але й необхідним елементом успішної підготовки медичних спеціалістів. Принципи і типи інтерактивних технологій, представлені у статті, можуть служити орієнтиром для розробки та впровадження нових навчальних програм, спрямованих на підвищення якості медичної освіти та підготовки компетентних медичних фахівців [1,7].

Список використаних джерел:

1. Дем'янчук О. О., Адамович І. В. Теоретичні засади використання інтерактивних технологій в навчальному процесі. Науковий вісник ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2020. Випуск 1 (46). – С.160-163.
2. Бойко, О. А., Тодорова, І. Г., & Слободянюк, О. В. (2020). Інтерактивні методи навчання у підготовці молодших медичних спеціалістів. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України, (4 (81)), 66-2.
3. Літвінова С. В. Інтерактивні технології навчання в системі підготовки майбутніх фахівців у галузі медичної освіти. Наукові записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. Серія: Педагогіка. Психологія. - 2015. - Т. 28 (67), № 2. - С. 72-77.
4. Актуальність впровадження в освітній процес студентів-медиків інтерактивних методів навчання / О. М. Разнатовська, О. А. Мурзіна, О. І. Потоцька, Г. М. Алексєєва // Медична освіта. – 2018. – № 4. – С. 85–88.
5. Баранова, О. О., Тимченко, О. О., & Дьяків, І. М. (2020). Інтерактивні методи навчання як інноваційний інструмент у вищій медичній школі. Здобутки клінічної і експериментальної медицини, 4 (34), 52-56.
6. Грицай, Л. П., & Герасименко, Н. І. (2019). Принципи і методи інтерактивного навчання медичних студентів з основ хірургії. Медична освіта, (2 (74)), 80-85.
7. Жукова, Н. М., & Дорошенко, А. А. (2019). Використання інтерактивних методів навчання у підготовці медичних кадрів. Збірник наукових праць Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова, 23 (1), 270-274.
8. Кравець, Л. М., Мороз, В. М., & Федорович, С. П. (2018). Інтерактивні методи навчання у вищій медичній школі. Медична освіта, (1), 44-48.
9. Методи інтерактивного навчання на практичних заняттях з психології [Текст] :метод. рек. / Т. В. Дудкевич. - Київ : КНТ, 2022. – 84 с.
10. Пархоменко А. Г., Качалинська Р. І. Інтерактивні технології в навчальному процесі у вищій медичній школі // Запорізький медичний журнал. - 2015. - Т. 17, № 3. - С. 386-388.

11. Рожнова Т. Є., Вадзюк С. Н., Наконечна С. С., Ратинська О. М. Інтерактивні методи навчання – шлях до підвищення ефективності освітнього процесу у медичних закладах вищої освіти // МЕДИЧНА ОСВІТА. 2020. № 1. С.51-59.
12. Ситнік Т. Місце й роль інтерактивного навчання у системі інноваційних технологій в закладах вищої освіти / Т. Ситнік // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки». – 2021. – № 4. – С. 11–18.
13. Столярова, Н. С., & Столяров, Н. С. (2017). Особливості використання інтерактивних технологій у медичній освіті. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія Психологія, (61), 115-118.
14. Формування компетенції студентів-медиків у процесі навчання при використанні інтерактивних методик / В. В. Бойко, А. Ю. Королевська, І. А. Ріпатті, І. В. Завгородній // Актуальні проблеми вищої медичної освіти і науки: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Харків, 8 квітня 2021 р.). – Х. : ХНМУ, 2021. – С. 36–37.
15. Шевчик Л. О. Застосування квесту як технології практико-орієнтованого навчання студентів медичних вишів / Л. О. Шевчик, Н. Я. Кравець // Медична освіта. – 2018. – № 3. – С. 78–81.
16. Chimmalgi M. Interactive Lecture in the Dissection Hall: Transforming Passive Lecture into a Dynamic Learning Experience / M. Chimmalgi // Anatomical sciences education. – 2019. – Vol. 12 (2). – P. 191–199.
17. Overcoming Barriers in a Traditional Medical Education System by the Stepwise, Evidence-Based Introduction of a Modern Learning Technology / D. G. Yohannan, A. M. Oommen, K. G. Umesan [et al.] // Medical science educator. – 2019. – Vol. 29 (3). – P. 803–817.